

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Caput 9. Methodus brevis ex prædictis refutandi Sectarium in quavis fidei
Controversia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

CAPUT IX.

*Methodus brevis ex predictis refutandi Sectarium
in quavis Fidei controversia.*

Methodus prima.

IN primo Disputationis ingressu, interrogandus est Adversarius, qui se profiteretur esse Reformatæ religionis, per quam Regulam & normam infallibilem velit meam fidem in aliquo Puncto reformare, & erroneam declarare.

Respondere certò debet, se velle meum errorem reformare per purum Dei Verbum in Scripturis sacris contentum. Est enim articulus primarius Religionis Reformatæ, solam Scripturam esse Regulam fidei, & judicem controversiarum, seponendo auctoritatem Ecclesiæ, Traditiones, Concilia, ac proinde præter purum Dei Verbum nihil omninò esse audiendum.

Sed contrà oppones hoc modo. Si meum errorem velis reformare per purum Dei Verbum: Quæro abs te primò: in qua Editione Scripturæ contineatur purum & incorruptum Dei Verbum: An in Anglicana, aut Genevensi, quam amplectitur tua Ecclesia Reformatæ, an verò in editione Vulgata quam admittit Ecclesia Romana, nam illæ Scripturæ in multis differunt.

Respondabit, in Anglicana aut Genevensi, non verò in Romana. At contrà, Peto mihi ostendi, ubinam habeatur in Scriptura, Editionem Anglicanam esse purum & incorruptum Dei Verbum, potiùs quàm Romanam? Si dicat id declaratum esse à Parlamento Anglicano, vel

vel à Statibus Hollandiæ, vel quid simile. Peto iterum ubinam legatur in Scriptura Editionem, quæ declaratur à Parlamento Anglicano, vel Statibus illis, esse purum Dei Verbum? Hæc cum in Scripturis ostendere prorsus nequeas, nullo modo potes meum errorem ex solo & puro Dei Verbo reformare, quod jam suscepisti, & præstare teneris. Quod ni feceris, tua Religio reformata, quæ id profitetur, convincitur esse erronea. Hæc primâ methodo, si rectè urgeatur, necessariò constrictus tenetur adversarius absque ulteriori progressu.

Secunda Methodus.

Sed ut ulteriùs procedamus, per me jam licet, ex Editione & versione v.g. Anglicana clarè ostendatur me errare credendo cum Ecclesia Romana, verbi causâ, Realem Christi præsentiam, & perseverantiam in Eucharistia, aut Confessionem Sacramentalem, aut alium quemcunque fidei Romanæ articulum.

Quando adversarius aliquem Scripturæ textum contrâ protulerit, hoc modo urgendus erit.

Scripturæ textum à te prolatum aliter intelligunt & explicant Catholici Romani pro sua fide, quam à te intelligatur & exponatur pro tua doctrina illi contraria.

Ergo ut tuam mentem sequar, rejecta Ecclesiâ Romanâ tam amplâ & antiquâ, debes mihi ostendere, ubinam dicatur in Scriptura, tuo sensui & explicationi esse adhaerendum, eamque præ cæteris tanquam infallibilem eligi debere. Hoc enim est punctum fidei quod jam disputamus, v. g. an tua explicatio de Reali præsentia sit vera, nostra autem falsa; omnia autem

E

puncta

puncta fidei debent ex sola Scriptura constare, uti ipse doces & profiteris. At nusquam in tota Scriptura dictum reperies, quod tua, aut tuæ Sectæ explicatio sit infallibilis, Romanæ autem Ecclesiæ, & omnis Sectæ tibi contrariæ explicatio sit erronea. Ergo ex tua confessione habeo, me non debere, nec salvâ fide posse tuæ doctrinæ aut Sectæ adhærere; cum tua fides doceat, nullum fidei articulum esse recipiendum, qui in puro Dei Verbo scriptus non reperitur.

Quòd si dicat, se allatum Scripturæ textum non per suam interpretationem, sed per alium Scripturæ locum explicare. De illa Scriptura redibit eadem quæstio, & idem argumentum quod jam de primo textu attulimus; cum illam adversarius pro sua doctrina, alii pro sua illi contraria stare intelligant.

Quòd si extra Scripturæ verba, aliquam glossam apponat, aut spiritum suum privatum pretendat. Contra hæc omnia pari ratione valebit idem argumentum. Nihil credendum quod in Scriptura expressum non continetur. Sed tuam glossam, aut tuum spiritum esse divinum, aliorum verò erroneum, nusquam in Scriptura contineri ostendis. Ergo non licet tuæ glossæ, aut spiritui fidem adhibere.

Tertia Methodus.

Postquam Sectarius coactus est fateri, Scripturas nullibi in terminis asserere suam mentem & explicationem cuius alteri esse præferendam; restat tantum ut dicat sibi constare ex ipsis verbis Scripturæ per *claram consequentiam* suum sensum esse verum, aliorum falsum. Exem-
pli

pli gratiâ contra Realem præsentiam sic argumentabitur. Christus accipiens panem benedixit, ac fregit dicens, *Hoc est Corpus meum*. Sed non potest illic esse Corpus Christi realiter, inquit Calvinus, neque extra actualem communionem, inquit Lutherus. Ergo Scriptura dicit Corpus Christi ibi tantum esse figurativè, vel ut infert Lutherus, tantum in actuali sumptione. Item in alio exemplo Scriptura dicit *Ioan. 6.* Nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus Sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Ergo communio sub utraque specie est necessaria, per legitimam consequentiam.

Sed quæro ex Adversario, an non sciat multas consequentias deduci ex Scriptura, quæ videntur in speciem apertæ, sed reipsâ sunt falsæ, Ex hac consequentia in speciem aperta: *Pater major me est*: Ergo Verbum divinum est minus Patre, in hæresim inductus est cum multis milibus Arius, ac eodem modo per malas consequentias ex Scriptura per errorem deductas inciderunt plures alii in hæreses innumeras.

Peto igitur ut ostendat mihi in Scripturis dici, *Omnem consequentiam quam ipse ex Scripturis deducet esse infallibilem & divinam*. Aliàs enim vellet me credere aliquid errori obnoxium, & in Scripturis non contentum, quod ipse tamen nefas esse contendit. Manifestum autem est hoc nunquam ostensurum, cum nulli privato homini in Scriptura promissum sit, omnes ejus consequentias fore infallibiles.

Itaque Adversarii fidem non esse divinam, sed merè humanam, & ambiguae veritatis sic ostendo. Nullus articulus innixus motivo fallibili, vel authoritati humanæ est articulus fidei divinæ. Sed omnis articulus quem Adversarius

per solas consequentias deducit ex Scriptura, nititur motivo fallibili, vel authoritati humanae. Ergo nullus articulus quem sic deducit ex Scriptura est articulus fidei divinae. Ac proinde non divinam Scripturam, sed suam Dialecticam, non Verbum Dei, sed verbum Aristotelis Regulam fidei ultimam constituit. Nullibi enim Scriptura definit omnem Adversarii ex Scripturis argumentationem fore legitimam, & ab omni erroris periculo immunem.

Si dicat primò, sapè consequentiam esse bonam & certam, etsi id in Scripturis non asseratur.

Sed contrà, sapè etiam contingit esse malam & incertam, fides autem omninò certa esse debet.

Et ut contingeret veram esse & legitimam, aliud prorsus est consequentiam esse legitimam, aliud esse Verbum Dei: multa enim sunt vera & certa ex ratione naturali, v. g. me esse hominem, non ideò sunt Verbum Dei. Atqui nihil est de fide, nisi quod creditur propter solum Dei Verbum, nihil autem est Verbum Dei, nisi quod in Scriptura continetur, secundum adversarium: sed jam habemus nusquam in Scriptura contineri quodammodo consequentiam, quam adversarius deducit, sit bona & infallibilis. Ergo ista consequentia, & doctrina quæ illi innititur, non constituit articulum fidei divinae.

Si dicat secundò, multa apud Catholicos esse fidei, quæ tantum deducunt ex Verbo Dei per legitimam consequentiam, v. g. me esse conceptum in peccato originali, vel, hunc hominem esse verum Pontificem. Ergo potest etiam Adversarius fidei suæ articulos per consequentias ex Scripturis declarare.

Respon-

Respondetur negando consequentiam. Quamvis enim Catholicus sic procederet, per hoc suae fidei non contradiceret, prout contradicit Adversarius. Non enim habent Catholici pro fidei suae articulo, quod sola Scriptura sit tota Regula fidei, cum admittant traditiones, & definitiones Ecclesiae, ad ejus infallibile judicium referunt suas consequentias, ne à veritate aberrent, neque solâ earum bonitate in credendo nituntur. Sectarii autem docent sistendum esse in sola Scriptura, & tamen ulterius pergunt ad consequentias à se formatas & errori obnoxias. Neque consequentias à se fabricatas referunt ad limam Ecclesiae, cui Christus in judicando infallibilitatem promisit, ut supra cap. 8. ostendimus.

Si dicat tertio, Christum aliquando articulos fidei ex Scripturis per consequentias deduxisse, ac proinde se posse in negotio fidei per consequentias sine erroris periculo procedere.

Respondetur, consequentiam hanc nullam esse, & vel hinc apparere, quam facile sit in deducenda consequentia errare. Nam hoc ipso quo Christi infinita sapientia consequentiam aliquam deducebat, infallibile erat eam rectè deduci. An hanc Christi sapientiam infallibilem habet noster Adversarius? Secundo, independentè ab omni consequentia, quidquid Christus affirmabat etiam extra Scripturas, hoc ipso erat fidei divinae, quod de se, uti spero, noster Adversarius praesumere non audebit: eoque minus quod sibi ex professo ademerit potestatem agendi per consequentias, sed in solo Dei Verbo sistendum esse profiteatur, quod nunquam legitur Christus fecisse.

Restat ergo ut Adversarius fateatur primo,
Fidei

Fidei nostræ articulos non posse ex sola Scriptura judicari, aut reformari. Secundò, Sectam suam esse erroneam, quæ hoc tanquam fidei punctum profitetur. Tertio, in controversiis fidei, & ipsius Scripturæ, necessario recurrendum esse ad iudicium Ecclesiæ, quam testatur ipsa Scriptura à Christo constitutam esse iudicem in rebus fidei. Audi D. Augustinum de hac re primitivæ Ecclesiæ sensum tibi clarissimè exponentem lib. 1. contra Crescon. cap. 33. Scripturarum à nobis tenetur veritas, cum id facimus, quod universæ jam placuit Ecclesiæ, quam ipsarum Scripturarum commendat auctoritas: & quoniam sancta Scriptura fallere non potest, quisquis falli metuit, hujus obscuritate quæstionis, Ecclesiam de illa consulat, quam sine ulla ambiguitate sancta Scriptura demonstrat.

Methodus quarta.

Possunt & aliâ viâ infringi argumenta syllogistica, quæ Sectarii in quavis fidei controversia Catholicis opponunt: sive ostendendo totum syllogismum qui proponitur ad rem non pertinere; sive singulas argumenti propositiones negando, propter vitium quod patebit omnibus Sectariorum syllogismis in materia fidei esse commune. Horum singula in ipsa disputationis praxi hic breviter deducemus.

Hoc itaque aut simili modo argumentabitur Sectarius, v. g. contra præsentiam Christi in Sacramento Eucharistiæ: Si verba Christi, Hoc est Corpus meum, statuerent Christum præsentem in Eucharistia, Corpus Christi esset simul in Cælo & in terra. Sed idem Corpus non potest esse

esse simul in caelo, & in terra. Ergo verba Christi, Hoc est Corpus meum, non statuunt Christum praesentem in Eucharistia.

Item, contra cultum Imaginum. Committit idololatriam, qui facit sibi sculpsile, ut adoret illud, *Dent. 4.* Sed Catholici adorant statuas, & imagines Sanctorum. Ergo Catholici committunt idololatriam per cultum imaginum.

Item, contra Absolutionem Sacramentalem. Fides docet solum Deum posse peccata remittere. Sed Catholici credunt peccata remitti per sacerdotes in Confessione Sacramentali. Ergo Catholici (id docendo) a vera fide aberrant. Et sic de caeteris syllogismis qui possunt in aliis controversiis ab haereticis formari.

Cavebit hic Catholicus (nisi insigniter eruditus) more scholastico ad singulas propositiones respondere, aliàs prolixâ nimis disputatione se intricabit, & facillè Adversario aliquam elabendi viam relinquet. Hanc ut praeccludat, & adversarium breviter, & clare constringat.

Respondebit ad syllogismum propositum hoc modo: Transeat major, minor, & conclusio. Sive uno verbo, *Transeat totum.* Quia nihil facit ad rem: Nusquam enim in Scriptura legitur in terminis hæc conclusio tui syllogismi: Verba Christi, Hoc est Corpus meum, non statuunt Christum praesentem in Eucharistia. Ut verò sit articulus fidei, debet apertè in Scriptura contineri, juxta Sectarios. De hoc autem disputamus, an ille sit articulus fidei. Ergo conclusio tui syllogismi non infert id de quo est controversia, quod tamen fieri debet in legitima argumentatione. Pari modo, nihil ad rem facit hæc conclusio secundi syllogismi; Ergo Catholici committunt idololatriam per cultum imaginum.

num: Neque tertii syllogismi, Ergo Catholici errant contra fidem.

Secundò, responderi potest ad eundem, vel aliam quemlibet Sectarii syllogismum, hoc modo: Transeat totum: Nihil ad rem de qua disputatur. Non enim potes tuum syllogismum, sive totam ejus formam mihi in Scriptura exhibere, cum tamen ex integra & legitima ejus forma dependeat veritas tuæ conclusionis, quam vis esse de fide. Memineris autem, juxta Religionis tuæ fundamenta, nihil esse de fide quod non potest expressè in Scripturis exhiberi.

Tertiò, retundi potest quodlibet Sectarii argumentum cujus singulæ partes in Scriptura non continentur, Respondendo (si velis) ad singulas propositiones hoc modo: *Nego majorem, secundum Scripturas*, hoc est, sive Major sit vera, sive falsa parum refert, quia illa non est veritas fidei, cum apertè in Scripturis non contineatur, quod ad omnem veritatem fidei requirunt Sectarii. Eâdem ratione procedendo, *Nego minorem, Nego consequentiam secundum Scripturas*. Quia nec Minor, nec Consequens, nec legitima ejus ex Antecedente illatio in Verbo Dei expressè revelatur.

Si clamet Adversarius, Majorem, Minorem, aut Consequentiam esse claram, esse legitimam &c. Responde, Est clara Tibi, transeat; Est clara Scripturis, nego: Ego autem in negotio Fidei non debeo Tibi, sed Scripturis fidem adhibere, cum in questione fidei sola Scriptura sit judex & regula infallibilis, uti ipse profiteris.

Si forte Adversarius ulterius contendat, Majorem, & minorem posse ostendi, ex Scripturis; de hoc ne litem intricatam moveas, Responde, sed quomodo probas Scripturam cogitasse de illa

illa conclusione inde inferenda, cum illa in Scripturis non legatur, imo nec ullus SS. Patrum in terminis eam conclusionem ex illis præmissis intulerit. Ergo tu mihi pro articulo fidei obtrudis unam conclusionem ex tuo tantum cerebro fabricatam, quam non scimus aut Scripturæ, aut ulli Patrum unquam in mentem venisse. An non vides quam longè à tuo proposito & scopo aberras, dum conaris tua somnia, & illationes extra Scripturam formatas, pro puro Dei verbo nobis venditare?

Si urgeat, Conclusionem, quæ infertur ex Majori & Minori revelata, habendam esse pro articulo fidei. Responde: Prius probandum, esset ex puro Dei verbo tuam conclusionem ex duabus præmissis revelatis *in debita forma* à Te illatam esse; hoc autem *in Scriptura* non ostendes.

Secundò, Quæro abs te, Amice, an ignores hoc ipsum inter optimos Theologos incertissimum esse, An Conclusio quatenus deducitur ex duabus præmissis revelatis pro articulo fidei haberi debeat. Negant disertè Valencia, Lorca, Molina, Turrianus, Comptonus & alii complures in Philosophia & Theologia versatissimi. Quia inquit, sola revelatio & autoritas divina non movet ad assensum istius conclusionis: illi enim assentimur ex parte propter formam syllogisticam, sive formalem connexionem præmissarum cum conclusione, quæ tamen forma & connexio non est in Scripturis revelata. Hinc opinio probabilis est multorum Theologorum cum Caietano, Suare, Vega, Cano, Comptono &c. Fidem non esse discursivam, sed immediatè, & simplici actu credi revelationem divinam & mysterium revelatum, v.g. revelatam.

velatam esse in Scripturis Verbi incarnationem, absque eo quod illud credatur propter discursum & formam syllogisticam; quia hæc fundatur tantum in hoc principio merè naturali, Quæcunque sunt eadem uni tertio sunt eadem inter se: atque ita fides nostra, ex vi hujus motivi, non esset certior quâvis scientiâ naturali.

Cum igitur hæc sit quæstio incerta, & inter Theologos disputata, & in Scripturis non contenta aut decisa, debet Adversarius exhibere Articulum de quo disputatur, non in consequentia à se formata, sed in claro & aperto Scripturæ sacræ testimonio, de quo nemo possit dubitare. Tale autem testimonium pro Articulo fidei Catholicæ contrario nunquam proferre poterit.

Scio quidem Bellarminum, & plures alios contra hæreticos per consequentias procedere, & in dissolvendis eorum syllogismis singulas propositiones diffusè examinare. Sed quia illa via prolixior est, & iis qui scholas non multum triverunt nimis intricata, hanc ego aperio Artem disputandi Compendiosam, facilem, & iis quibus hæc scribo magis aliquando accommodatam. Et hos iterum moneo, ne ullo modo permittant Adversarium extra hanc formam divagari, cum Sectarius qui extra Scripturas nihil se credere profitetur, illam disputandi formam admittere teneatur, vel primum illud fidei suæ principium abjurare. Hanc vero respondendi viam si Catholicus firmiter teneat, nec patietur se ad alia perarga abduci, facile Adversario, responsione inexpectatâ perculso, os occludet, & paucis verbis apertam de eo victoriam reportabit.